

OGLAŠAJTE V
NAJBOLJŠEM
SLOVENSKEM
ČASOPISU V OHIU

★
Izvršujemo vsakovrstne
tiskovine

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NADVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

ADVERTISE IN
THE BEST
SLOVENE NEWSPAPER
OF OHIO

★
Commercial Printing of
All Kinds

VOL. XXXII. — LETO XXXII.

CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY (SREDA), JUNE 8, 1949

STEVILKA (NUMBER) 112

Domače vesti

Lepi počitniški prostori

Sezona počitnic je zopet tu. Mnogo naših rojakov in rojakinj se tekom poletnih mesecev poda na par-tedenski oddih v razne kraje, kjer so proč od mestnega dima in prahu. Dobro poznani bivši Clevelandčan Dominik Krašovec in njegova soproga vodita lepo urejeno, moderno in prijazno letovišče pod imenom Christian Lodge, v Edwardsburg, Mich. To mesto se nahaja pol milje od U. S. ceste 112 pri Adamsville. Letovišče je ob bregu reke Christiana. Že več naših ljudi je obiskalo to letovišče, kjer se jim je nudilo prvostopenjsko postrežbo v vseh ozirih. Jedila so okusno pripravljena po izurjenih kuharicah, glede druge zabave na prostem pa imajo tudi vse tako izvrstno urejeno, da se vsakdo lahko zabava v svoje zadovoljstvo. Za podrobnosti glede cen, itd. se obrnite na Christiana Lodge, Edwardsburg, Mich., ali pokličite telefonično, Edwardsburg 9126 F 5.

Preselitev

Družina Mr. Frank Derdich-a se je preselila iz E. 209 St. na 850 E. 232 St., kjer ima novo telefonsko številko RE 2169.

Poroka

V soboto 11. junija se bosta poročila Miss Mary Renzi, hčerka Mr. in Mrs. Ralph Renzi, 19618 Mohawk Ave., in Mr. Frank Stefančić, sin Mr. in Mrs. Frank Stefančić, 19612 Musko-ka Ave. Poroka se bo vršila ob 10. uri zjutraj v cerkvi sv. Pavla. Poročna slavnost bo zvečer v Slov. domu na Holmes Ave. Mlademu paru čestitamo in mu želimo vse najboljše v zakonu!

CIANGKAJŠEK OBLJUBIL, DA BO STORIL SAMOMOR

SANGAJ, 7. junija—Kitajski nacionalistični diktator Čiang-kajšek je danes v radio govoru z otoka Formoze naznanil, da bo ponovno zavzel Sangaj v teku štirih mesecev, ali pa bo v nasprotnem storil samomor.

Kitajski diktator, ki se nahaja na varnem na Formozi, se je vladno opravičil za izgubo največjega kitajskega mesta, toda je pristavil, da so ga njegove čete izdale.

Poročilo o Čiangkajškovem govoru in njegovi obljubi, da bo storil samomor, je priobčil angleški časopis, ki izhaja v komunističnem Sangaju.

Doslej so mnogi kitajski generali obljubili ob eni ali pa drugi priliki, da bodo izvršili samomor, toda doslej si še nobeden ni radi porazov končal življenje.

TRUMAN ZAHTEVA POMOČ ZA KOREJO

WASHINGTON, 7. junija—Predsednik Truman je danes zahteval od kongresa, naj odobri \$150,000,000 za ekonomsko pomoč južni Koreji.

VETERANI NEČEJO PRODAJATI JABOLKA

WASHINGTON, 6. junija—Skupina 20 veteranov je danes piketirala Belo hišo v protestu proti nameravani ukinitvi veteranske brezposelnostiške podpore.

Veterane so organizirali Mladoprogresivi. V piketnih vrstah so veterani nosili napise: "Ne dovolite, da bi veterani prodajali jabolka!"

Po sedanjem zakonu, ki bo v veljavi do prihodnjega meseca, so veterani upravičeni na brezposelnostsko podporo v znesku \$20 za dobo 52 tednov.

ANGLEŠKI URADNIK V POLJSKI SE ODPOVEDAL DRŽAVLJANSTVU

Pravi, da je ameriški način življenja "zakon džungle" in da bo delal za mir

VARSAVA, Poljska, 5. junija—Direktor Angleškega sveta v Poljski, George Chandos Bidwell je danes naznanil, da se je odpovedal angleškemu državljanstvu, ker namerava kot poljski državljani posvetiti svoje življenje ideji miru.

Bidwell je že drugi angleški uradnik, ki se je odpovedal državljanstvu. Nedavno je v Moskvi podal ostavko njegov rojak Archibald R. Johnston, urednik časopisa angleške ambasade, ki je naznanil, da bo ostal v Moskvi in vse svoje energije posvetil stvari miru.

Angleški uradnik, ki želi postati Poljak, je ostro napadel angleško zunanjo politiko. Rekel je, da je Anglija postala "junior partner" v sestavi borbenega ameriškega imperializma.

Poljski časopisi so na prvi strani objavili ostavko Mr. Bidwella, ki je na Poljskem delal tri in pol leta in so mu zveze z zapadnim blokom postale nezno.

Kot direktor Angleškega sveta, ki ga je financirala angleška vlada, je Bidwell skrbel za kulturne zveze med obema deželama. Urad je skrbel za zamenjavo znanstvenikov in umetnikov med Anglijo in Poljsko.

"Ameriški način življenja je zakon džungle"

V svoji izjavi poljskemu tisku, ko je istočasno obvestil o svojem sklepu tudi svoj glavni stan v Londonu, je Bidwell rekel, da je hotel delati za Angleški svet v interesu miru na svetu.

"Toda zdi se mi," je pristavil, "da se je to idejo prodalo za ameriške dolarje."

"Še vedno potrebujemo idejo, za katero bi delal, kot jo potrebuje vsak, ki je zavrgel ameriški način življenja, ki je zakon džungle. Meni je povsem jasno, da je ideja, ki zagotavlja mir, ideja, ki vzpodbuja način življenja v zajednici dežel ljudskih demokracij."

Bidwell se je pred enim letom oženil z neko Poljakinja, ki je bila uposlena v zunanjem ministrstvu. Star je 44 let. Izjavil je, da je prepričan, da Poljaki želijo, potrebujejo in stremijo za mirom, tako da bi lahko v miru obnovili svojo deželo.

Zapadne sile so pod vplivom dolarja

Angleški uradnik je dalje izjavil, da je stališče poljskih uradnikov napram njegovemu uradu najboljši dokaz, da ne obstoja nobena "železna zavesa" med Poljsko in zapadno Evropo.

"V istem razdobju, ko sem motril in odobral razvoj poljske politike, sem motril tudi mahinacije zapadnih sil, ki so, kakor se zdi, pod hipnotičnim vplivom dolarjev. Videl sem, kako sta politika Benelux in Atlantskega pakta odločno razklali svet v dva tabora, ki bi se mogoče nikoli več ne mogla združiti brez vojne."

Bidwell je poudaril, da je v nasprotstvu z imperialistično idejo zapadnih sil, ki jih vodijo Zedinjene države, sklenil, da sprejme način življenja, se posveti določenemu življenjskemu smotru, deluje za mir in sodeluje pri ustvarjanju takšne prosperitete za delavca, kot jo obeta obnovljena Poljska.

V Londonu molčijo v zvezi z akcijo Bidwella

LONDON, 5. junija. — Neki predstavnik Angleškega sveta je danes izjavil, da so v glavnem uradu prejeli telegram Mr. Bidwella, da pa doslej še ni prišla njegova pismena ostavka, katere besedilo je bilo objavljeno v poljskem tisku. Predstavniki sveta ni hotel podati nobenega komentarja v zvezi s celotno zadevo. Rekel je le, da je Bidwell bil zaposlen pri svetu pet let in da je dobro opravljal svoje delo.

Američan se odpovedal državljanstvu in izginil

PRAGA, 7. junija. — Uradniki ameriške ambasade so danes začeli stikati z nekim Jamesom Millerjem Robinsonom iz Chicaga, ki je zadnji teden prišel na ameriški konzulat, položil na mizo svoj potni list in izjavil, da se želi odpovedati ameriškemu državljanstvu, ker da hoče postati češki državljani.

Uradniki ambasade pravijo, da je Miller še vedno državljani, če to želi ali pa ne, ker ni podpisal zaprisežene izjave, da se želi odpovedati državljanstvu.

Kitajski komunisti obsojajo Anglijo

HONG KONG, 7. junija—Kitajski komunistični radio je danes začel napadati angleško upravo v Hong Kongu. Radio pravi, da so Angliji v tej svoji koloniji začeli še bolj surovo zatirati Kitajce.

"Angleški imperializem je ne nadoma povečal zatiranje kitajskega ljudstva in se povsod oklenil še bolj reakcionarne proti-kitajske politike," je naznanil radio.

Angliji so nedavno podvzeli "varnostne mere" v Hong Kongu, kamor so poslali svojo mornarico na Daljnem vzhodu in zasedlo kolonije zvišali na 12,000 vojakov oboroženih s tanki in letali.

Kitajski komunisti pravijo, da so Angliji spremenili Hong Kong v dejansko policijsko državo. Napade proti Angliji je radio postaja oddala istočasno, ko je v Hong Kongu dospel angleški obrambeni minister A. V. Alexander, ki bo izvršil pregled obrambnih pozicij kolonije in podal angleški vladi poročilo, če se Hong Konga lahko brani.

Medtem pa vojaška poročila iz Kitajske pravijo, da se komunisti na nekaterih točkah nahajajo oddaljeni od Hong Konga le kakšnih 300 milj. Naglo napredujejo na jug proti dolini reke Kan, ne da bi jim nacionalisti nudili odpor.

Išče znanca

Franc Kraljič, p. d. Jernačev iz Jezera, zdaj bivajoč v Kanadi, bi rad zvedel za svojega soseda Karl Rogelja in Frances Debevec. Prosi se ju, da pokliče IV 3822 in Mrs. Medvešek bo jima dala nadaljne informacije.

NOVO ZDRAVILLO ZA ARTHRITIS VZBUJA VELIKO POZORNOST

ATLANTIC CITY, N. Y., 7. junija. — Zdravniki zbrani na sestanku Ameriške medicinske zveze veliko govorijo o novem zdravilu za artritis, ki je znano pod imenom "Compound E". Nekateri zdravniki celo trdijo, da je to zdravilo najvažnejše, kar jih je medicinska znanost odkrila zadnjih sto let, celo važnejše od samega penicilina. Če so prva poročila točna, izgleda, da je končno pronašlo novo zdravilo, ki bo olajšalo bolečine in celo ozdravilo na stotine bolnikov, ki trpijo vsled artritisa ali pa revmatizma.

Novo zdravilo je uvedla skupina zdravnikov in znanstvenikov z Mayo klinike—dr. Philip S. Hench, dr. Edward C. Kendall, dr. Charles H. Slocum in dr. Howard F. Polley. Za enkrat "Compound E" ni na prodaj, pač pa se z njim še vedno vršijo preizkušnje.

Na sestanku Ameriške medicinske zveze se je kazalo prve filme o blagodejnem vplivu novega zdravila na skupino 16 bolnikov.

Toda dr. Hench, ki je poljski filmski režiser, je pojasnjeval, da je potrebno izvršiti nove in bolj popolne preizkušnje zdravila.

Film je pokazal naravno čudovito spremembo pri prvih bolnikih, ki so bili radi artritisa brezupno pohabljeni. Predno so jim vbrizgali zdravilo, so le z velikimi bolečinami lahko sedli na stolice, še težje pa so zopet vstali. Film je pokazal iste bolnike po zdravljenju s "Compound E". Hodili so, se vsedli in se dvigali s stolice ne da bi kazali sledove prejšnjih bolečin. Neka žena, ki je komaj hodila po stopnicah, je že drugi dan po vbrizgu zdravila kar tekla po stopnicah.

Dr. Hench je poudaril, da so dosedanje preizkušnje dokazale, da je zdravilo sicer odstranilo sledove artritisa in mrzličnega revmatizma, da pa ne nudi popolno ozdravljenje. Učinkuje le, če se ga redno vbrizgava bolnikom.

"Compound E" izdelujejo v Merck Research Laboratories, Rahway, N. J. Za enkrat je zdravilo zelo drago in ni verjetno, da bo kmalu prišlo na trg.

PRIPOROČA, DA VLADA PODPIRA ČASOPISE

WASHINGTON, 6. junija—Kongresnik John D. Lodge je danes izjavil, da bi ameriška vlada morala "odprto ali pa drugače" podpirati inozemske časopise, ki bi tako prišli pod kontrolo Državnega oddelka.

"Ameriška armada je svoječasno z dobrimi rezultati imela tujejezične časopise v Nemčiji, Avstriji in Trstu. Zakaj ne bi tudi mi, ko bi to bilo priporočljivo, podpirali inozemske časopise in radio postaje?" je rekel Lodge.

Redna seja

Nocoj ob 7.30 uri se vrši redna seja društva sv. Ane, št. 4 SDZ v navadnih prostorih Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave. Članice so prošene, da se udeležijo v polnem številu.

Prepir med delavskimi voditelji v zvezi s preklicom T-H zakona

Costa Rica ima težave z nadškofom

SAN JOSE, 7. junija—Nadškof San Josea prevzvišeni msgr. Victor Manuel Sanabria je včeraj obtožil notranjega ministra Costa Rica Fernanda Valverde, češ da ga je "strupeno napadel" na nedavni seji vlade.

Nadškof je zagotovil, da namerava vlada poslati posebno delegacijo v Vatikan, ki da bo pri papežu Piju XII. posredovala, da se ga vrže s položaja nadškofa San Josea.

Notranji minister pa je odgovoril, da obtožbe prevzvišenega niso točne. Zagotovil je, da želi sedanja vlada Costa Rica ohraniti odnose med cerkvijo in državo na visoki stopnji ter obljubil, da bo kmalu izpostavil zakulisne sile, ki skušajo ribariti "v kalnih vodah."

Do spora je prišlo še preteklega januarja, ko je generalni vikar San Josea v ostri pridigi napadel vladno junto, češ da preganja politične nasprotnike, posebno pa pristaše bivšega režima Picado-Calderon-Guardia, katere je sedanja vlada strmo glasila v aprilu preteklega leta.

Vlada in rimska hierarhija pa sta si zopet skočila v lase, ko je ustavodajna skupščina v osnutek nove ustave vključila tudi določbo, po kateri bi bilo katoliškim duhovnikom prepovedano, da kandidirajo za kongres. V preteklosti je več duhovnikov bilo izvoljenih v kongres. Posebno viharno se zoperstavlja novi določbi mednarodno gibanje katoliške mladine. Predvčeršnjem pa je bila ustanovljena nova katoliška politična stranka, ki se bo borila za "krščanske principe."

V zvezi z zaostrenim sporom med cerkvijo in državo je predvčeršnjim tudi predsednik vladne Junte Jose Figueres objavil izjavo, v kateri med ostalim pravi:

"Če je zadnje čase prišlo do kakšnega trenja, je to med verniki in nadškofom, in sicer ker slednji simpatizira s pro-Calderonovim komunizmom."

Predsednik je zanimal tudi obtožbe nadškofa glede posebne delegacije, ki da naj bi pri papežu posredovala, da umakne s položaja za "Calderonov komunizem" vnetega nadškofa. Pristavil je dalje, da se država nikoli ni mešala v zadeve cerkve.

TRUMAN DOBIL PREDLOGO ZA ZAŠČITO VOHUNOV

WASHINGTON, 7. junija—Kongres je danes poslal predsedniku Trumanu zakonsko predlogo, po kateri se namerava zaščititi agente ameriškega obveščevalnega sistema.

Po predlogi bi Central Intelligence Agency lahko najemala svoje vohune in delila plače, ne da bi za to polagala račune. Poleg tega bi se letno dovolilo, da v deželo pride po 100 inozemskih vohunov, ki so sodelovali s Central Intelligence uradom.

Predloga tudi določa, da je CIA pooblaščen, da svoje agente pošilja "na vežbanje" v šole, industrijske organizacije, delavske unije in ostale organizacije v naši deželi.

Murray napadel Lewisovo izjavo, da je bila sklenjena "tajna kupčija"

WASHINGTON, 7. junija—Predsednik CIO Philip Murray je danes razkačeno napadel včerajšnje izjavo Johna Lewisa, po kateri sta baje Murray in Green (predsednik AFL) sklenila "tajno kupčijo" in pristala na štiri ali pet popravkov Trumanove zakonske predloge za delavstvo.

Kot je zagotovil Lewis v svojem telegramu senatorjem, ki so ponovno začeli razmotrivati o preklicu T-H zakona, bi ta "tajna kupčija" pomenila "odprto izdajo delavstva."

V svojem telegramu senatorjem je Murray izjavil, da so Lewisove obtožbe "netočno in zlobno obrekovanje" in da Lewisu manjka "čut odgovornosti." Zanikal je, da je pristal na kompromis v zvezi s preklicom Taft-Hartleyevega zakona.

Z druge strani so uradniki AFL odprto priznali, da so pristali na štiri popravke Trumanove zakonske predloge, kakor je to zagotovil Lewis. Toda uradniki pravijo, da te popravke niso sprejeli tajno, pač pa javno. Med sprejetimi popravki je določba, po kateri bi vlada lahko v primerih "državne nujnosti" zasegla tovarne.

Murray je v svojem telegramu izjavil, da je stališče CIO že jasno. Organizacija zagovarja uzakonjenje Trumanove predloge brez popravkov, ki bi šli na škodo delavstvu.

Demokrati popravljajo zakonsko predlogo

Kot zgleda se bo v senatu debatiralo glede nove zakonske predloge do končnega glasovanja. To pomeni, da bo senat začel razmotrivati o Atlantski vojaški pogodbi šele, ko bo zaključena zadeva glede novega delavskega zakona.

Republikanski voditelji so sklenili, da bodo počakali s svojimi delavskimi predlogi, dokler demokrati ne bodo popravili svojo lastno predlogo. Senator Robert Taft je izjavil, da se republikanci ne bodo zoperstavliali sprejetju petih popravkov, katere je predlagala mešana demokratsko-republikanska skupina senatorjev in na osnovi katerih je Lewis obtožil Murraja in Greena.

BREZPOSELNOST SE JE ZOPET ZVISAŁA

WASHINGTON, 7. junija—Kljub zagotovilom izvedencev za brezposelnost, da bo "spomladanska sezona" prinesla več dela, se to ni zgodilo.

Vladni statistični urad je naznanil, da se je v mesecu maju število brezposelnih zvišalo na 3,289,000, kar je rekordno po vojno število.

"Navadno brezposelnost pada v teku aprila in maja, zato se letos ni pričakovalo, da se bo zvišala," je naznanil urad.

Cvetje na grobove vojakov

Kot se nam poroča so na Spominski dan krožila armadna letala nad pokopališče, kjer so letalci spustili cvetje na grobove onih, ki so dali svoje življenje na bojnem polju. Dva letala, ki sta krožila nad pokopališčem Calvary, sta pilotirala clevelandska mladeniča, Capt. Frank J. Bouska in Lt. Anthony L. Nosan, sin poznane Mrs. Mary Nosan, 1273 Narwood Rd.

47 oseb ubitih v letalski nesreči

SAN JUAN, Puerto Rico, 7. junija—Ameriške obrežne straže so danes naznanile, da je neko potniško letalo treščilo v morje blizu San Juana. Od 75 potnikov, večinoma Portoričanov, je verjetno ubitih 47.

Letalo tipa C-46 se je potopilo nekaj minut potem, ko je padlo v morje, z njim pa tudi okrog polovice potnikov in pet članov posadke.

Letalo je bilo na poti v Newark, N. J., toda deset minut po svojem dvigu iz letališča v San Juanu se je pripetila nesreča; verjetno radi kvara na motorju.

Ponsrečeno letalo je bilo last družbe Strato Freight Inc. Prvotno je bilo v službi ameriških zračnih sil v vojni na Kitajskem, Burmi in Indiji. Preračunano je bilo, da lahko prevažajo do 50 vojakov, toda med 75 potnikov je bilo 15 otrok, tako da še vedno ni na njem bilo več kot 10,000 funtov teže, ko se je tragedija pripetila.

26 ubitih v Braziliji

RIO DE JANEIRO, 7. junija—Iz Florianopolisa pa tudi poročajo, da je neko brazilsko armadno transportno letalo treščilo v neko goro, pri čemur je bilo ubitih 26 potnikov. Med potniki so bili tako vojaki kot civilci.

22 ubitih v Grčiji

ATENE, 7. junija—V letalski nesreči blizu Aten je danes bilo ubitih 22 oseb, med njimi neki monarhistični general.

Nacisti se vračajo na stare položaje

WASHINGTON, 7. junija—Senator Claude Pepper je včeraj naznanil, da bo jutri predložil resolucijo, s katero bo zahteval senatno preiskavo glede denacifikacije v Nemčiji.

Pepper je predlagal, da preiskavo izvrši poseben pododbor. Časnikarjem je povedal, da bo resolucijo predložil radi predstavnikov ameriškega židovskega kongresa, ki pravijo, da se je program za denacifikacijo popolnoma "sesul."

Predsednik Židovskega kongresa rabinec Irving Miller, ki je vodil delegacijo, je med ostalim izjavil:

"Očitno je, da se v Nemčiji ne kaže politične, pravne, ekonomske in kulturne položaje v masah vračajo ljudje, ki niso bili samo zvesti podpiratelji nacističnega režima, pač pa so pod Hitlerjem imeli tudi važne položaje."

Pismo

Pismo iz starega kraja ima v našem uradu Pavel Intihar. Piše mu Ivan Mlečnik.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO

HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)
By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
(Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):
For One Year—(Za eno leto) \$8.50
For Six Months—(Za šest mesecev) 5.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:
(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):
For One Year—(Za eno leto) \$10.00
For Six Months—(Za šest mesecev) 6.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

STOLETNA BORBA MED TRSTOM IN BENETKAMI

(Spodaj priobčamo izvajanja sotrudnika tržaškega časopisa "Gospodarstvo" o stoletni življenjski borbi med Trstom in Benetkami, ki je še danes aktualna kljub politični osvoboditvi Trsta iz objema naslednikov Benečanov. Po sklenitvi rimskih gospodarskih sporazumov marca 1949 je Trst dejansko zopet v sklopu italijanskega gospodarstva, tako da Tržačanom zopet režejo kruh v Rimu, Benetkah in Genovi.—Op. ured.)

Leta 1901. je imel Trst 5,000 prebivalcev, medtem ko so bile tedaj Benetke največje in najvažnejše pomorsko mesto ob Jadranskem morju in so z Genovo tekmovala za prvenstvo in nadvlado nad vsem Sredozemskim morjem. Pomen Trsta v trgovinskem, pomorskem in gospodarskem pogledu sploh je bil tedaj, t. j. pred 250 leti, prav blizu ničle. Trst je takrat lahko mislil na tekmovalstvo z istrskimi mesteci Miljami, Koprom, Izolo, Piranom, itd. ne pa z mesti svetovnega trgovinskega pomena, kakor so bile Benetke, Genova, Hamburg itd.

Sto let pozneje (l. 1801) je naraslo tržaško prebivalstvo že na 25,000 duš, 70 let nato pa na 68,000. Od tedaj naprej vse do l. 1914, t. j. do začetka prve svetovne vojne, je tržaško prebivalstvo neprestano naraščalo. Trst se je širil na vse strani, njegova čezmorska trgovina je postajala vedno važnejša. In tako se je neznatno mestece razvilo v najvažnejšo trgovinsko lukso ob Jadranu in je pahnilo s prestola nekdanja "kraljico" tega morja, Benetke.

Ves ta razvoj se je izvršil v dobi, ko je bilo naše mesto pod habsburškim žezlom, kamor se je zateklo, da se zavaruje pred benečanskim pohlepnostjo.

Na podlagi teh zgodovinskih podatkov ni težko priti do zaključka, kaj bi bil danes Trst, ko bi ga Avstrija ne bila ščitila pred benečanskimi, t. j. italijanskimi zavojevalci. Ako bi bili Benečani postali gospodarji Trsta, kakor so postali gospodarji Kopra in drugih istrskih primorskih mestec, ako bi bil torej Trst postal zares italijansko mesto, je izven vsakega dvoma, da bi njegovi gospodarji v Benetkah prav gotovo ne podpirali na lastno škodo njegove čezmorske trgovine in ne pospeševali njegovega razvoja. Gotovo ne bi gradili železniških zvez med Trstom in zaledjem, ne pomolov, hangarjev in ogromnih valolomov. Trst bi bil ostal približno to, kar je bil pred 250 leti: neznatno in zakotno istrsko mestece, zaradi katerega bi se danes ne razburial noben vrag.

Trst je torej postal veliko in svetovno važno trgovinsko središče prav zato, ker se ni posrečilo Benečanom, podrediti si ga politično in gospodarsko. Jasno je, da ne bi mogli biti beneški trgovci tako nespametni, da bi si sami zredili nevarnega tekmeca, ki bi jih bil skoraj zadušil, ko bi ga ne bila Italija l. 1918 zavojevala, ločila od njegovega naravnega zaledja in uničila njegovo gospodarsko avtonomijo.

Današnji Trst je torej proizvod gospodarstva habsburške monarhije, oziroma njenih sestavnih dežel, ki so bile po večini slovanske. Razen nekaj obrežnih italijanskih mestec v Istri in dela Furlanije je bilo zaledje našega mesta prav do njegovih sten in je še danes čisto slovensko, oziroma hrvaško v Istri.

Tega dejanskega stanja ni mogla izpremeniti okolnost, da je v Trstu prevladovala italijansčina kot poslovni jezik. Ta se je vzdrževala pod vplivom stalnega dotoka iredentistov iz Italije in italijanske kulture. Toda prej ali slej bi bila podlegla pred jeziki tržaškega zaledja. Trgovci ne more dolgo nalagati svojega jezika svojim odjemalcem, ker bi bila tudi proti njegovim lastnim koristim. Poleg tega se narodnost in državna pripadnost kakšne dežele ne določa po jeziku, ki ga govorijo prebivalci trgovinskih središč, t. j. mest, temveč po jeziku, ki ga govorijo v njihovem zaledju, na deželi. Podoželsko prebivalstvo je vezano na zemljo, na kateri živi, medtem ko prenaša trgovci svoje šotore iz kraja v kraj, kakor mu bolje kaže kupčija.

Trst je bil do italijanske zasedbe glavno avstrijsko središče za čezmorsko trgovino in poleg tega seveda tudi splošno tržišče za svoje neposredno slovensko zaledje. Odrezan od svojega ožjega in širšega zaledja, od katerega živi in se redi, bi Trst prej ali slej gospodarsko propadel. Tisti prebivalci, ki bi še tukaj ostali, bi se morali umetno rediti, kakor je Italija umetno redila Zader po prvi svetovni vojni.

Gospodarski položaj našega mesta pod italijansko zasedbo je večerajšnja zgodovina, ki jo vsi poznamo. Tržaški

UREDNIKOVA POŠTA

Zahvala in vabilo

Cleveland, Ohio. — Odbor izletniških prostorov S. N. P. J. se na tem mestu iskreno zahvaljuje vsem delavcem, ki so delali na otvoritvi v nedeljo 29. maja. Seveda, zahvala gre tudi vsem posetnikom, ki so pripomogli do tako lepega uspeha. Celi teden pred otvoritvijo je bilo slabo vreme in še celo zjutraj na dan piknika je bilo mrzlo, a popoldne se je pa ogrelo in ljudje so pričeli prihajati. Videlo se je same poznane obraze in vladalo je lepo harmonično razpoloženje. Naše kuharice so se pripravile in obložile z vsakovrstnimi jedili in dobrotami, a kljub temu jim je vsega zmanjkalo.

Minulo nedeljo je imela piknik Slovenska začrtna zveza. Poslovodja je šel preko naročila kuharice in pripeljal je jestvin veliko več pa še vse to ni nič zaleglo — jestvin je zopet zmanjkalo. Udeležba na pikniku je bila ogromna.

Odbor farme se sedaj pripravlja za proslavo desetletnice,

ki se bo vršila 3. julija. Podalo se bo tudi program in povabilo se je naša domača pevska družba kot Jadran, Slovan in Zanja, za govornika pa se je odzval Milan Medvešek iz Chicage, bivši predsednik naše farme. Mr. Medvešek se je veliko zanimal za izletniške prostore ter je storil dosti koristnega za nje. Ker mu je delovanje znano od početka ustanove, bo brez dvoma njegov govor zanimiv. Naše kuharice so se trdno zavzele, da na omenjeni dan ne bo zmanjkalo jestvin.

Prošena so društva, da naj izvolijo na svojih sejah delavce, katerih imena sporočite tajnici farme. Vsi tisti, ki boste sprejeli delo za ta dan, pa ste prošeni, da ste na mestu, ker s tem boste prihranili veliko skrbi in dela odboru.

Prihodnjo nedeljo ima svoj letni piknik angleško-poslujoče društvo "Comrades" šte. 566 SNPJ. Torej, na svidenje na proslavi naše 10-letnice v nedeljo 3. julija na farmi SNPJ!

Odbor farme.

Andrej Budal:

ITALIJANI V JUGOSLAVIJI

Da je ostalo po drugi svetovni vojni nekaj Italijanov v Jugoslaviji, temu se ni čuditi, saj segajo na vzhodni jadranski obali italijanski jezikovni otoki na mnogih mestih v strnjeno slovensko ozemlje, posebno v Istri in na Reki. Bolj čudno je, da so morali ostati veliki deli strnjene slovenskega ozemlja po porazu Italije in po zmagi jugoslovanskih čet še zmeraj v Italiji. Diplomacija nam je vsilila kompromisno rešitev in je sklenila obvezno zaščito manjšin, Italijanov v Jugoslaviji ter Slovencev v Italiji in na Svobodnem tržaškem ozemlju. Teorija te zaščite je lepa in zadovoljiva. Daje manjšinam vse človečanske, kulturne in narodne pravice, Italijanom v Jugoslaviji, Slovincem in Hrvatoma v Italiji in na Svobodnem tržaškem ozemlju (STO).

Kakšna pa je praksa? Na STO ne uživajo Slovenci enakopravnosti. Imajo nekaj nepopolnih slovenskih šol in nekaj tiska. Vse drugo je na papirju. Zda pehajo zavezniški STO pod Italijo. S tem bi doletela tržaške Slovence ista usoda kot goriške in beneške Slovence v Italiji: neenakopravnost, neprestano potuhnjenost raznarodovanja, kakršno okušajo zlasti beneški Slovenci, ki nikakor ne morejo kljub mirovni pogodbi nikjer od enega samega slovenskega razreda.

Italijanski tisk očita Jugoslaviji zatiranje Italijanov. Zanimi-

trgovini je ostal le en del neposrednega zaledja. Zaradi odcepitve glavnega zaledja in zgube gospodarske avtonomije ter vključitve v italijanski carinski sistem je propadla tudi tržaška uvozna in izvozna čezmorska trgovina. Temu pojavu bi bilo gotovo sledilo tudi izseljevanje tržaškega prebivalstva, ko ga italijanska vlada ne bi začela iz prestižnih razlogov umetno rediti na vse mogoče načine. Forsiranje tranzitne trgovine z deželami nekdanjega obširnega zaledja ni mogla nadomestiti prave, v Trstu zasidrane veletrgovine, ker nudi sam tranzit premajhne zaslužke prebivalstvu moderno opremljenih luk, v katerih se prekladanje s parnikov na železniške vozeve in obratno vrši skoraj avtomatično.

Lahko bi rekli, da se je Trst pod Italijo izpremenil iz svetovne pomorske luke v velikega italijanskega penzionata na veliko radost beneških in genoveških trgovcev in brodarjev ter milanskih bankirjev, ki vsi danes financirajo propagando, da bi naše mesto zopet izročili Italiji, t. j. da bi se drugič gospodarsko zadušilo.

Iz stoletne in nedavne zgodovine tržaške luke moramo izvajati zaključek, da je sedanja gospodarska politika ZVU, ki sloni na rimskih gospodarskih sporazumih in se krije s koristmi Italije, t. j. Benečanov in Genovežanov, zgrešena v osnovi. O tem se lahko prepriča na vsakem koraku podjetnik in potrošnik.

vo je, kako sodijo o tem prizadej Italijani sami, tisti, ki živijo v Jugoslaviji, ki jih fašistična slaba vest ni pregnala v Italijo zmerjat in hujskati.

Unione degli Italiani dell'Istria e di Fiume je letos izdala knjižico "Gli Italiani nella Repubblica Popolare Federativa di Jugoslavia". Andrea Casassa poudarja v uvodu: "Italijanska manjšina razvija s svojim plodnim delom, z izvajanjem svojih narodnih in političnih pravic svojo narodno kulturo, izboljšuje nenehno gnotne življenjske prilike svojih pripadnikov in predstavlja važen činitelj miru in tem predelu Evrope in obenem sredstvo za zblizanje in medsebojno spoznanje med narodi Jugoslavije in Italije."

Članek "Kako je nastalo italijansko-hrvatsko bratstvo" priznava, da odnošaji med Hrvatimi Italijani niso bili zmeraj dobri, a da so bili tega krivi Italijani, ki jih je bilo v Istri le ena tretjina, pa so vendar hoteli zatirati in tlačiti večino, ker jih je podpihovala Avstrija. Nato pa je "fašizem storil vse, da bi ime Italijan pomenilo v Istri kar fašist v najslabšem pomenu besede". Dne 9. septembra 1943 so se dignili vsi Hrvati in mnogi Italijanov. To ni bil "pogrom" zoper Italijane, kakor so lagali šovinisti, temveč začetek bratstva med Hrvatimi in naprednimi istrskimi Italijani.

V juliju 1944 se je ustanovila Unione degli Italiani dell'Istria e di Fiume, ki je priznavala slovanski večini pravico, da se Istra združi z Jugoslavijo, in pridobila italijanski manjšini vse manjšinske pravice. V avgustu 1943 se je ustanovila SIAU za vso Primorsko in Unione se ji je pridružila.

V članku o političnih pravicah Italijanov v Jugoslaviji navaja iz ustave čl. 13: "Narodne manjšine v FLRJ uživajo pravico in zaščito svojega kulturnega razvoja in proste rabe svojega jezika." Isto ponavlja čl. 14 ustave Ljudske republike Hrvatske. Enakopravnost je zagotovljena s čl. 22 iste ustave: "Vsi državljani Ljudske republike Hrvatske so enaki pred zakonom in uživajo enake pravice ne glede na narodnost, pleme in veroizpoved." To je drugačna enakopravnost kakor tista italijanska "parita dei diritti e dei doveri", ki jo je Italijanski oblastnik Slovincem takole razložil: "Slovinci so popolnoma izenačeni z Italijani. Tudi Slovincem tičejo prav tako italijanske šole, uradi, naprave in ustanove kakor Italijanom. Kaj pa še hočejo?"

Članek o volitvah pove, da so volili Italijani 30. novembra 1947 svoje poslance v beograjsko zvezno skupščino in zagrebški sabor. Istra ima eno tretjino italijanskih poslancev, in sicer tri v Skupščini in šest v Saboru. V istrski pokrajinski skupščini je poleg Hrvatov 24 Italijanov. Na Reki so v mestnem ljudskem odboru štirje Italijani; Italijan tudi predseduje, Koliko slovenskih poslancev je v rimskem parlamentu? Koliko Slovencev je v pokrajinskih in drugih zastopstvih v Italiji? Nikjer nobenega. Volitve 18. aprila 1948 so v Italiji izvedli tako, da je moral slovenski kandidat na vsak način propasti. Podobno se godi Slovincem in Hrvatoma na STO v coni A. To je tista temeljna razlika med vzhodno in zapadno demokracijo. Katera je boljša?

—od—

tria e di Fiume, ki je priznavala slovanski večini pravico, da se Istra združi z Jugoslavijo, in pridobila italijanski manjšini vse manjšinske pravice. V avgustu 1943 se je ustanovila SIAU za vso Primorsko in Unione se ji je pridružila.

V članku o političnih pravicah Italijanov v Jugoslaviji navaja iz ustave čl. 13: "Narodne manjšine v FLRJ uživajo pravico in zaščito svojega kulturnega razvoja in proste rabe svojega jezika." Isto ponavlja čl. 14 ustave Ljudske republike Hrvatske. Enakopravnost je zagotovljena s čl. 22 iste ustave: "Vsi državljani Ljudske republike Hrvatske so enaki pred zakonom in uživajo enake pravice ne glede na narodnost, pleme in veroizpoved." To je drugačna enakopravnost kakor tista italijanska "parita dei diritti e dei doveri", ki jo je Italijanski oblastnik Slovincem takole razložil: "Slovinci so popolnoma izenačeni z Italijani. Tudi Slovincem tičejo prav tako italijanske šole, uradi, naprave in ustanove kakor Italijanom. Kaj pa še hočejo?"

Članek o volitvah pove, da so volili Italijani 30. novembra 1947 svoje poslance v beograjsko zvezno skupščino in zagrebški sabor. Istra ima eno tretjino italijanskih poslancev, in sicer tri v Skupščini in šest v Saboru. V istrski pokrajinski skupščini je poleg Hrvatov 24 Italijanov. Na Reki so v mestnem ljudskem odboru štirje Italijani; Italijan tudi predseduje, Koliko slovenskih poslancev je v rimskem parlamentu? Koliko Slovencev je v pokrajinskih in drugih zastopstvih v Italiji? Nikjer nobenega. Volitve 18. aprila 1948 so v Italiji izvedli tako, da je moral slovenski kandidat na vsak način propasti. Podobno se godi Slovincem in Hrvatoma na STO v coni A. To je tista temeljna razlika med vzhodno in zapadno demokracijo. Katera je boljša?

Mladinske brigade na progah in pri drugih delih so družile v bratski slogi Hrvate in Italijane. Skoraj vse istrske brigade so bile proglašene za udarne, celo po dvakrat, štirikrat in petkrat. Ugodnosti agrarne reforme so koristile prav tako Italijanom kakor Hrvatoma. V področjih podjetij ne strašijo več delničarji in kapitalisti, besedo imajo italijanski in hrvatski delavci in strokovnjaki. Delo so dobile tudi številne delavske družine iz Tržiča, iz Furlanije in iz drugih krajev Italije. Mnoge so šle dalje v Jugoslavijo in so ustanovile nova italijanska središča s krožki, čitalnicami in dvoranami v Beogradu, Zagrebu, Ljubljani, Sarajevu, Titogradu, Celju, Splitu, Zadru in Tuzli. Knjižica navaja nekaj strani imen italijanskih udarnikov in novorotjev. Po aneksijski 16. septembra 1947 se vrši vse to tudi v Pulju, ki je imel prej pod zavezniški 5000 brezposelnih v najbednejšem stanju.

Iz poglavja o italijanskem šolstvu izvem, da so bila ob osvoboditvi mnoga šolska poslopja podrt ali poškodovana, da ni bilo ne šolskih knjig ne učnih sredstev in je primanjkovalo učnih moči. Tržaška in Puljska reakcija sta ščuvali učitelje, naj zapustijo svoja mesta. Nekateri so temu podlegli, v glavnem pa se je ta propaganda izjalovila. Iz Italije so prišli drugi, za vednejši in boljši učitelji. Nekaj italijanskih šolskih knjig je bilo natisnjenih, druge pa so bile kupljene v Italiji.

Na Reki je dvanaest italijanskih osnovnih šol, dvanaest srednjih šol ter dvanaest otroških vrtec in šolskih zavetišč. V Istri je 39 italijanskih osnovnih šol in 11 srednjih šol. Učenci, ki vstopijo po sedmih letih osnovne šole v tvornico, se vpisujejo v obvezne šole za vajence. V tvornicah imajo dnevno štiri ure dela in štiri ure pouka; uč-

ni načrt je podoben načrtu za nižje srednje šole. Pouk, knjige in učila so brezplačni. Na Reki je zavod za vajence, ki se pripravlja tri leta na izpit za kvalificirane delavce in imajo na državne stroške pouk, obleko, hrano in stanovanje.

Ob tem bogato razvitem italijanskem šolstvu v Jugoslaviji se človek nehoti vprašuje, koliko slovenskih šol je odprla Italija do danes beneškim Slovincem. Kdaj bo tam odprla prvo slovensko šolo? Še tiste, ki jih je morala na Goriškem prevzeti od zavezniških oblasti, gleda po strani in jih rada pači in po svoje maliči.

V Istri in na Reki imajo Italijani svoje čitalnice, kulturne krožke, knjižnice, društva in druge italijanske kulturne ustanove. Na Reki ima italijanski kulturni krožek celo nadstropje v veliki palači. Podobno v Pulju. Italijanska kultura ni več predprava premožnih, temveč je dostopna najširšim italijanskim množicam. Teh italijanskih krožkov nihče ne nadleguje in ne napada. Državne oblasti jih ščitijo in jim pomagajo. Kako pa se godi slovenskim kulturnim ustanovam v Italiji in na STO. Oblastva jih na vse načine ovirajo, nadlegujejo, pritiskajo, omejujejo, preganjajo, preiskujejo in jih mečejo na cesto. Oborožene italijanske tolpe vdirajo vanje, jih plenijo in zažigajo njih pohištvo na ulicah med pasivnim zadržanjem in tihim zadovoljstvom organov javne varnosti, kakor kažejo ba-haške slike po italijanskih mesečnikih. To se je dogajalo pred mirovno pogodbo, ko je stopala pogodba v veljavo — in poslej! Tako pojmujejo zapadni kulturnosoci vzvišene človečanske naloge.

Ljudska univerza v Jugoslaviji prireja na stotine hrvaških in italijanskih predavanj iz vseh znanstvenih panog. Reka ima 11 italijanskih dramskih družin in pet pevskih društev. Podobno je v Istri.

Reka ima stalno ljudsko gledališče s hrvaško in italijansko dramsko skupino. Italijanska je bila ustanovljena 4. januarja 1946, uprizorila je že vrsto iger in je potovala po vseh večjih krajih Istre. Ansambel se je izpopolnil z igralci, ki so prišli iz Italije. Igrajo umetnostno in ideološko vzgojne igre. Operna skupina izvaja italijanske opere v italijansčini, druge v hrvaščini. Stalni orkester skrbi za dobro izbrane koncerte. Italijanskih članov gledališča je 118. Ljudske cene predstav so v velikem nasprotju z vrtoglavi cenami po gledaliških zapadnih demokracijah. V času, ko italijansko gledališče v Jugoslaviji tako lepo uspeva, meče vojaška uprava na STO Slovincem narodnemu gledališču v Trstu, edinemu stalnemu gledališču na tem ozemlju, venomer vsakovrstna polena pod noge, mu ne dovoljuje večjih dvoran, prepoveduje manjšo, češ da niso kladirane, si izmišlja cenzuro nad repertoarjem in vlači na dan zmeraj nove težkoče in ovire proti njegovemu delu. Samo v Kopru in Piranu, pod okriljem ljudskih oblasti, je Slovensko narodno gledališče iz Trsta lahko igralo v primernih dvorinah in v dostojnih okoliščinah.

Na Reki deluje italijanska glasbena srednja šola s 186 učenci in 16 učitelji. Mesto ima komorni orkester. Po mešanih krajih je več italijanskih orkestrrov in godb. L'Unione degli artisti di Fiume je otvorila umetnostni tečaj z 38 italijanskimi učenci. Pripravlja se Galerija d'Arte Moderna. Razpisuje se natečaji in nagrade. Pietro Rismondo je dobil prvo nagrado za dramo "Dietro la maschera".

Italijanski tisk v Jugoslaviji je nastal iz osvobodilni borbi. Na Reki izhaja dnevnik "La Voce del Popolo" na 4—12 stra-

neh, po aneksijski Pulja tudi namesto puljskega "Il Nostro Giornale". Kulturni reviji sta "Scuola nuova" in "30 giorni". Uradni list izhaja tudi v italijansčini kot "Bollettino Ufficiale". Izhajajo italijanske šolske knjige in vsakovrstna druga dela. Hrvatska vlada je dala na razpolago velike vsote za nakup italijanskih knjig v Italiji. Lani so jih nakupili za sedem milijonov lir, letos bo znesek še višji. Slovincem v Italiji in na STO vlade ne kupujejo slovenskih knjig v Sloveniji, temveč rajši ovirajo vsakršno trgovino s knjigami in časopisi, s pasivnostjo in tihim ugodjem pa dopuščajo, da italijanske tolpe plenijo in zažigajo slovenske knjige, da razbijajo in zažigajo knjižnice in knjigarne. Take so "odlike" zapadne demokracije.

Lansko leto je bil v Rovinju festival italijanske kulture v Jugoslaviji. V zborih in folklornih skupinah je sodelovalo okoli tisoč oseb. Štiri velike razstave: fotografska, šolska, književna in umetnostna, so dale lepo sliko italijanske kulture na vseh področjih zdajšnjega ustvarjanja. Italijan iz Jugoslavije pravi v knjižici, da so "našli in dobivalo Italijani v tem svojem prizadevanju pri krajevni in osrednji ljudski oblasti vso potrebno oporo in bratsko uumevanje". Kdaj bo bogel pisati tako kak Slovenec v Italiji ali v coni A na STO o svojih sedanjih oblasteh?

Na festivalu je bilo več delegacij iz Italije. Rodolfo Allegri iz Turina, italijanski pisatelj Francesco Jovine in rimski poslanec llio Bosi so obojajali narodno sovražstvo med Italijani in Jugoslovenci, ki ga "esuli" tako radi razpihujejo in podpihujejo, in so vzpodbujali k prijateljstvu in bratstvu med narodi. Škoda, da ni bilo tam tudi tistega Italijana, ki je lani na tržaški razstavi popackal in popljuval slovenske knjige; morda bi se bil svojega "junaštva" vsaj na tihem sramoval.

Delegati iz Italije so izjavili na tiskovni konferenci: "Do danas ni uživala nobena manjšina toliko svobode in toliko možnosti, kolikor jih uživa italijanska manjšina v Jugoslaviji... Tudi ta vtis smo imeli, da je povprečna kulturna raven italijanskega prebivalstva v Istri celo višja od ravni v raznih italijanskih pokrajinah... Ko se vrnemó v Italijo bomo objavili svoje vtise v listih, na zborovanjih in predavanjih. Kategorično, najodločneje bomo zavrnili laži reakcionarnih Italijanov, razkrinkali fašistična obrekovanja o razmerah in življenju v FLRJ... Primerjali bomo prejšnje ravnanje s slovensko manjšino v Italiji in današnji položaj italijanske manjšine v Jugoslaviji. Naša dolžnost je, da prikažemo življenje italijanske manjšine v Jugoslaviji, kakršno je v resnici."

ENDORSES CANCER DRIVE — Sonja Henie, screen star and world famous figure skater, takes time out from one of her performances to display the American Cancer Society's poster, urging everyone to give to the \$14,500,000 drive.

France Lubej:

ZA ŽIVO MEJO

(SPOMIN NA RACIJE IN BLOKADE V 1942. LETU)

Italijanski okupator je 22. februarja 1942 obdal Ljubljano z žico. Fašistični zvitocepi so se po vrsti impozantnih manifestacij enotnosti slovenskega ljudstva v Ljubljani in po nekaterih lekcijah Osvobodilne fronte, zlasti VOS-a proti vrhovom izdajstva na Slovenskem zbal za svoje glave in za svojo tako lahko pridobljeno oblast na Slovenskem. Pa so jo uganili, enostavno, kakor ribič, ki velikopotezno nastavlja mreže: "Ljubljana je vsa komunistična" (to je: enotna v borbi proti okupatorju. To je bilo sicer res, samo da se naše ljudstvo tedaj še ni v celoti zavedalo, da pomeni biti zvest domovini in borbi delovnega ljudstva isto, kot biti komunist). Zato bomo omrežili z žico, ločili prebivalstvo od ostale pokrajine, ki je še "dobra", zaščitili prebivalstva prebivalstva čez blok in tako s pomočjo izdajalcev med Slovenci polovili ne samo vodstvo OF, temveč v kali, zatrli tudi uporniško gibanje na deželi."

Začela se je najtežja, obenem pa najslabša doba prebivalstva ne samo slovenske prestolnice, temveč vsega slovenskega delovnega ljudstva in vseh narodov Jugoslavije. Ta borba je skovala jekleno enotnost narodov Jugoslavije, enotnost delovnega ljudstva vasi in mesta, ne razrušno enotnost delovnega ljudstva s svojim vodstvom, neustrašne borbe za svobodo in hkratu z vsem tem sedanje nemorne graditelje socializma. Tega dejstva bi nikdar ne smeli pozabiti naši prijatelji, kajti kakor vsa dejstva, je tudi to dejstvo — trmoglavost.

Res je okupator s tem ukrepi povzročil organizaciji Osvobodilne fronte v Ljubljani in v Sloveniji precejšnje težave. Otežkočeno je bilo enotno vodstvo vse Slovenije iz Ljubljane ter stik dežele z Ljubljano. Izvršni odbor OF je na ta ukrep okupatorja odgovoril z nekako

ekspozituro Izvršnega odbora OF zunaj Ljubljane, z ustanovitvijo Pokrajinskega izvršnega odbora OF, v katerem smo bili, razen Borisa Kraigherja, še Nemec Vojko, Franček in jaz. Ta četvorica se je sredi marca, vsak od njih na svoj račun, prebila skozi blok in se nastanila v Polju pri Ljubljani. Dva dni sem prenočeval pri inž. Tumi, potem pa sem bil kot ilegalec gost zavedne delavske družine Andreja Avbelja v Zgornjem Kašlju vse do odhoda Izvršnega odbora na osvobodeno ozemlje v maju istega leta.

Moje ilegalno stanovanje v Avbeljevi hiši je kmalu postalo zbirališče zavednih sorodnikov in prijateljev te hiše. Njegova žena Tona in samska hči Hermina poročeni hčeri Tona in Mimi z možema Cirilom Sotlerjem in Mirkom Jeriho, Avbeljev svak Polde Videgar, aktivistka Anica, to so bili Slovenci, ki so se skoraj slednji večer sestajali in se razgovarjali pozno v noč. Skupaj smo čitali "Slovenskega poročevalca", Borove pesmi in preučevali vse prebivalce Polja, Kašlja, Zaloga vse do Ljubljane. Ta hiša je dala že leta 1942 vrsto predanih aktivistov in borcev. Hermina-Anica je postala moja kurirka za blagajniške posle. Njena sestra Toni je tudi opravljala kurirske posle in je umrla v taborišču Auschwitzu. Njena hči Nada je kot otrok vedela za kaj gre. Njen mož Ciril je umrl kot partizan na posledicah v boju dobljene rane, Mirko je šel v partizane in je danes poročnik UDV-e. Polde Videgar, mizar s kopico otrok, je bolehal za tuberkulozo in je imel že tedaj dva otroke v partizanih. Eden se ni vrnil, eden je invalid. Končno je šel še sam s hčerjo v partizane. Ni se vrnila. Pomagal je l. 1942 v gospodarstvu na Rampohi, pozneje v Tuševem dolu v Beli Krajini. Zavrtna bolezen ga je pobrala po osvo-

boditvi. Bil je eden najpredanejših frontovcev, kar gorel je za partizane. Ko je zaslišal ponoči našo strojnico, je stisnil zobe, oči so se mu orosile: "Dajte jih! To so naši fantje! Povsod jih je polno, to je naša kri!" Potem je zamišljeno pomolčal. Vedeli smo, da ta hiponosno misli na svoje otroke v partizanih, ki sedaj niso več samo njegovi.

Zahodni konec ljubljanske okolice je dal že tedaj toliko partizanov, da so Italijani takoj, ko so nekajkrat prerešili Ljubljano, sredi aprila napravili racijo tudi v Zgornjem in Spodnjem Kašlju pri Polju.

Komaj se je dobro zdanilo, pride Polde v moje stanovanje in mi v skrbeh naznani: "Danes pa bodo hudiči lovili še pri nas. Že gredo od kolodvorov. Noben možiki ni smel s vlakom v Ljubljano na siht. Jaz pa takoj k tebi, da uganem pametno, kako boš snel z vratu zanko, ki ti grozi."

Ni prišlo nepričakovano in ne prvič. Izmislil sem se že trem racijam. Še tej se bom. Treba je bilo hitro ukrepati. Pri enakih raciji v Smartnem so 20. maja tistega leta, tik pred odhodom Izvršnega odbora na osvobodeno ozemlje, zadržali voditelja te četvorice aktivistov, tovariša Borisa Kraigherja in ga, ne da bi vedeli, kdo jim je padel v roke, odpeljali v Gonars, odkoder jim je, kakor znano, s svojimi tovariši ušel iz ječe tako, da so skupali iz ječe podzemeljski rov. Vedel sem, da ne smem ostati v hiši, kjer je cela veriga mojih sodelavcev in kjer skoro enomesečna prisotnost tuje osebe gotovo okolici ni ostala docela neopažena. Polde, ki je vso okolico dobro poznal, mi je svetoval, da se skrijem ob bregu Ljubljane, kjer je dosti lukenj, previsov in grmovja. Poizkusila sva. Takoj sva videla, da je nemiselno. Breg so že zasedli italijanski vojaki in postavili strojnico. Torej čez glavno cesto Ljubljana—Zalog v Polje, ki je izven bloka. Na treh mestih sva poizkusala, po cestah in kolovoznih poteh. Toda povsod se je izza kakega predmeta pojavil Sardinec in nas zavrnil s svojim "Ferma! In dietro!" Na cesti so vsakih sta metrov stale male italijanske "brede", obrnjene proti Kašlju. Popolnoma smo obkoljeni. Dobro razumevajoč položaj mi je Polde dejal: "Veš kaj? Pri Andreju ne moreš biti, zaradi sebe in njegovih. Na prostem tudi ne, skriti se nečes, pojdi k meni. Moja žena je v fabriki, dva moja sta že v hosti, otročičkom nimajo kaj storiti, mene pa ni škoda, saj veš, da ne bom več dolgo tlačil trave." Kaj takega zmore samo v življenjski borbi skovana proletarska duša! Nisem se mu mogel ubraniti. Navidezno sem sprejel njegovo ponudbo. Šel sem v njegovo borno stanovanje, kjer je kup majhnih otrok slastno trgalo iz velikega lonca ostanke polente. Mati jim jo je skuhala pred svojim odhodom v vevško papirnico, kjer je delala. Prijazno me je povabila, naj ostanem kar pri njih, češ, k nam jih gotovo ne bo. Kako se je motila, revica!

Se enkrat sem pregledal svo-

jo ilegalno izkaznico, si vtisnil vse podatke Drečeta Jakliča in si naredil načrt. Za nobeno ceno me ne smejo prijeti! Ko sva se s Poldetom podrobno dogovorila, kako bova ravnala, sva se docela pomirila, in nestrpno čakala dogodkov. Neskončno dolgo so bile ure, dokler ni zazvonilo polдне. Še vedno so stali fašistični vojaki v velikem obroču okrog vasi, v vas pa ni bilo nikogar. Popoldne je začelo prav prijazno pripekati sonce. S Poldetom sva se vsedla na tinala na njegovem dvorišču. S streh je kapljalo, sonce je s severne strani pobiralo zadnje ostanke poledenelega snega. Popoldne sem razgledoval okolico in končno predlagal, da se greva sončit na bližnji travnik k živi meji. Od Polja do Zaloga so na desni strani ceste travniki in polje. Med zastraženo glavno cesto in njegovim dvoriščem, ki je na kraju vasi, je bil kakih dve sto metrov širok travnik. Na zaloški strani je bil travnik pravokotno na cesto predeljen z visoko, živo mejo. Zato mejo je peljal kolovoz po tako imenovani Kamnarjevi ulici. Živa meja je dobivala prve zelene popke. Travniki in meja sta bila s ceste docela pregledna od Sardincev, stražarjev pri strojnicih, ki so z dolgočasni v dolgih zimskih plaščih pohajkovali okoli svojih mest. Zavila sva čez travnik proti živi meji. Vedela sva, da nas opazujejo oči vseh stražarjev na cesti, saj sva se bližala zastraženi cesti, kar vojakom po-

meni, da se obkoljeni sovražnik premika v prepovedani smeri. Počasi, kakor bi naju prevzelo vroče pomladansko sonce, sva se ustavila ob meji tam, kjer je bila najgostejša in najvišja. V trenutkih intenzivne napetosti človek podzvestno išče rešitve v svoji pradamovini — v gozdu. V tem se z menoj strinjajo prav gotovo vsi partizani. Ozeleneli gozd je partizanovo vroče hrepenenje. Malomarno sem pogrnil svojo temnosivo pelerino in legla sva z obrazom proti soncu. Z kokama sva si podprla glavo in na hrbtu ležec opazovala življenje, pravilneje — mrtvilo na cesti in v vas.

Ura je odbila prvo in drugo popoldansko uro. Od ceste se je po travniku bližal vasi italijanski stražar. Trudnih korakov, s puško na rami in s kopitom navzgor. Temnozeleno čelado si je spustil na tilnik, z roko si je brisal pot s čela. Moja napetost je rasla. Polde samo: "Ali ga vidiš?" "Vidim! No, Polde, če zavije k nama, kaj boš storil?" "Jaz ostanem, ker ne uide, ti pa se počasi potegni čez mejo in srečno pot. Mogoče te na drugi strani ne opazijo. Če se več ne vidi, vseeno, zmagali bomo!" Popolnoma je uganil moj načrt. "Res, Polde. Poskusil bom, tekel pa ne bom v obroču. Bolje je, če si sam." Toda vojak se ni zmenil za naju. Zavil je k prvi hiši. Slišati je bilo njegov priljubljeni glas. Napil se je vode in šel prav tako počasi nazaj čez travnik na cesto.

Face Lifting—TV Style

Here is graphic demonstration of the horrors of television. For years the Fontane Sisters—Bea, Marge and Geri—who sing on Perry Como's Supper Club, have been happy enough with their brunettes, blond and red hair-dos. Along comes television and, with it, famous hair stylist and make-up artist, Victor Vito, with his scissors and lots of ideas about how the girls should look on television. When Vito finished, Celi Chapman, one of America's foremost designers of women's clothes, took over and outfitted the girls with seven sets of beautiful, telegenic gowns.

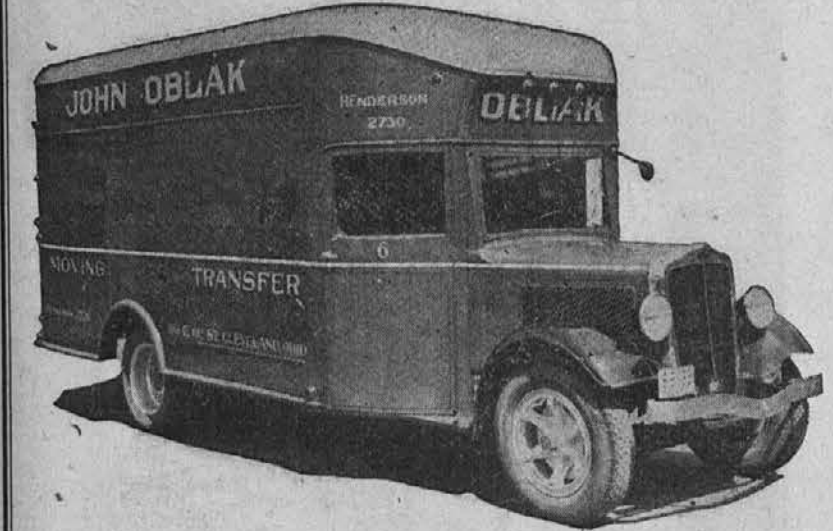
ZAVAROVALNINO

proti
ognju, tatvini, avtomobilskim
nesrečam, itd.
preskrbi

Janko N. Rogelj

6208 SCHADE AVE.

Pokličite:
ENdicott 0718

OBLAK MOVER

Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitra postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca

JOHN OBLAKA

1146 East 61st St.

HE 2730

Miško Kranjec:

STARA JABLANA

(Nadaljevanje)
"Naša mama so tudi dobri, pa jim vendar ata rečejo baba in še hujše stvari, ki niso za nikamor."

"No," je obljubil, "lahko si misliš, da ne bom tak kakor vaš ata!"
Tako sta se pomenila Presečnikov Tonček in Hojnikova Manca, ko je bilo njemu dvanaest, njej pa sedem let. Še sta najst, njej pa sedem let, potem pa se gugala leto in kaj, potem pa sta doraščala in nekaj let sta

se kar srmežljivo spogledovala, če sta se srečala. Srečavati se sta si želela, toda nista utegnili od dela, in nekako ju je bilo sram. Tako so minila leta. Dorasla sta in tedaj se je zgodilo nekega nedeljskega popoldneva, da je Manca, že zrelo dekle, prišla k Presečnikovim, kjer je po naključju našla Toneta samega doma. S časnikom v roki je ležal pod jablano, pa bolj gledal v vejo nad seboj, kjer sonce ni moglo prodreti skozi list-

je. Manca je zelo zardela, ker ga je našla samega, njemu pa je kmalu odleglo in ji je ponudil prostor ob sebi. Ne po Tonetu, pač pa se je ozrla po stari jablani, ki je bila zdaj že močno oklešena, pa je kljub temu hranila več ko dovolj spominov.

"Oklestiti smo jo morali," je dejal, "ker so se ji veje posušile. Samo ta je še ostala. Čudna jablana; one obsekane so pogrnale mladike in te mladike cvetevje vsako jesen, stara veja pa cvete spomladi. Ne rodi prav nič. Kljub temu je ne bom posekal." "Ne boš je posekal?" "Ne," je pritrdil, "nikdar je ne bom. Oče jo je že hotel, jaz

pa nisem dal. — Ali se spominjaš, kako sva se tu nekoč gugala?" Zardela je, pobesila oči, a se ljubko nasmehnila. "Ali se spominjaš, kaj si mi tedaj obljubila?" Smehljala se je tudi zdaj, a že nekam grenko; naposled pa je dejala mirno: "Bila sva otroka. Zdaj pa je vse drugače!" Misli je nekoliko, čez čas pa odvrnil tiho, a resno: "Nič ni drugače. Ali prideš k nam? Hočeš?" Odkimala je. "Takrat sva bila otroka. Zdaj pa drugi odločajo. Saj veš, da vaši ne morejo naših. Oče je pijanec in revni smo postali..." "To ni nič. Tebe hočem. In

naši mi ne bodo nič rekli. Samo reci, če hočeš pa pridem pote! Res pridem!" In po daljšem premisleku je odvrnila: "Če vaši ne bodo preveč proti, pa pridem." Kimal je zadovoljivo, žulil travo, naposled pa dejal tiho: "Manca, poljubil te bom, če ne boš huda?" "Ne," je odvrnila in zardela. "Bo kdo videl. Če že mora biti, pa drugič in drugod!" "Ne," je dejal, "pa naj vidi!" In že jo je pritegnil k sebi in poljubil. "Tako, zdaj sva se dogovorila." In čez čas je dejal trdno: "Te jablane ne bom nikdar posekal. Ostala nama bo za spomin."

spomin, ne? Dokler bo stala se bova rada imela." "Da, rada te bom vedno imela." Dve leti kasneje je mladi Presečnik prvič ponesel ven svojo leto starega otroka, navežal vrv na vejo stare jablane in ga gugal. Otroku je ugajalo, da bi se kar neprestano gugal. Za prvim so prišli še štirje otroci in vsak se je hotel gugati na tej stari jablani. "Ne," je rekel Tone Manc, "nikdar je ne bom posekal. Nama je prinesla toliko sreče, ko sva se tu gugala. Najini otroci se prav tako radi gugajo na njej. Ostala nama bo za spomin."

Če po čem, po njej bi se rad ozrl ko bom umiral." "Ne smeš je posekati," je prikimala Manca smehljaje. "Tu sva se srečala, srečo je nama prinesla..." "Ko ti bom poslednjič segel v roko," je dejal in se nekaj zamislil, "se bova ozrla po njej in se spomnila vsega..." In tako se je zgodilo... nekoga dne... (Dalje prihodnje)

How you doing? All right?

Well, we don't want to throw cold water. But remember—there comes a time to every man when his earnings start to go downhill.

The money you'll need in the future, you're earning right now. And one safe way—one sure way—to set some of that money aside is to do it by purchasing U. S. Savings Bonds.

You can buy them at this bank.

Don't miss this opportunity to save while you're still going strong!

Put more opportunity in
your future! Invest in
U.S. Savings Bonds

ENAKOPRAVNOST

This is an official U. S. Treasury advertisement—prepared under auspices of Treasury Department and Advertising Council.

MIHAIL SOLOHOV

TIHI DON

ČETRTA KNJIGA

(Nadaljevanje)

— Tako je. Jaz sem za zamenjavo Dudarjova, — ga je podprl Kopilov.

— Kaj si ti, Jermakov, proti? — je vprašal Grigorij, ko je opazil neko nezadovoljnost na Jermakovem obrazu.

— Oh, ne, saj ni nič. Kaj ni ti z očmi ne smem več treniti? — Še bolje. Jermakov ni proti. Njegov konjeniški polk bo za zdaj prevzel Rjabčikov. Napisi, Mihajlo Grigorij, ukaz in leži do jutra. Glej, da boš ob šestih pokonci. Pojdeva k tistemu generalu. S seboj bom vzel štiri sle.

Kopilov je začudeno dvignil obrvi:

— Zakaj pa toliko?

— Za oko! Saj vendar tudi mi nismo kar tako, divizijo imamo pod seboj. — Grigorij se je posmejal, zmignil z rameni, ogrnil plašč in odšel k vratom.

Legel je pod napušče klonice, si pogrmil podsedlico, ne da bi se sezul ali pa sleklet plašč. Na dvorščaku so dolgo rogovillili slh, nekje blizu so prhalo in enakomerno zobali konji. Dišalo je po suhem kravjeku in po zemlji, ki se ni ohladila od dnevnih pripek. Skozi dremotnost je Grigorij slišal glasove in smeh slov, slišal, kako je eden izmed njih, po glasu sodeč mlad fant, med sedlanjem konja stokaje spregovoril:

— Ej, bratci moji, to je pa že od sile! Sredi noči opolnoči, ti pa dirjaj s pismom, nimaš ne spanja ne miru... Tak, stoj no vendar, pokora! Nogo! Nogo, ti pravim!...

Drug pa je z zagrljenim basom poluglasno pripeval:

— Naveličani smo te, službica, siti. Naši vrli konjiki so trudni, ubiti... — In prešel je v melodujoče stvarno besedičenje: — Ščepec ga vsuj za cigareto, — Proška! Uh, kakšen skopuh si! Kaj si pozabil, da sem ti bil pri Belavinu dal rdečearmejske čevlje? Ti gnus ti! Kdo drug bi se me za tako obutal do zadnje ure spominjal, od tebe pa tudi za cigareto ni dobiti mogoče!

Zažvenkile so žvale in zapele na konjskih zobeh. Konj je hropnil z vsem životom in se prestopil, podkvice so suho zapokale po presušeni in kakor kremen trdi zemlji. "Vsi govore o tem... Presedaš nam, službica, siti smo te," — je v mislih ponovil Grigorij, se nasmehnil in precej zaspal. In brž ko je zasnul, je imel sanje, kakor so se mu tudi že prej pritaknile: po rjavem polju, po visokem strnišču gredo rdečearmejski strelci. Do kamor nese oko, se je razpotegnila prva vrsta. Za njo je še šest ali sedem vrsta.

Young Radioman in Japan

Pvt. Edward L. Coles, of Opelousas, La., is shown operating a radio receiver used in maintaining communications in Japan. He is assigned to the 1st Cavalry Division, and enjoys one of the hundreds of interesting positions held by members of our Occupation forces.

še ne verjame, da je bilo vse, kar je ravnokar preživel, v sanjah. Potem se prevlani na bok, si potegne čez glavo plašč in v mislih govori. "Treba bi ga bilo spustiti bliže, prestreči sunek, zamahnuti s kopitom, potem pa šele zbežati..." Nekaj časa premišljuje o sanjah, ki jih je že vnovič imel, občuti radosten nemir spriču tega, da je vse to samo v hudih sanjah, v resnici mu pa za zdaj še nič ne grozi: "Čudno, zakaj je v sanjah to desetkrat groznejše kakor zares? Kakor da bi v življenju še ne užil takega strahu, pa čeravno sem bil že v nič kakšnih škripčih!" — preudarja, z užitek steguje otekle otekle noge in že se mu dremilje.

10

Ob zarji ga je predramil Kopilov.

— Vstani, treba se je pripraviti, iti! Saj je rečeno, da morava priti ob šestih.

Načelnik štaba se je bil ravnokar obril, očistil škornje in si oblekel — zmečkan, a nov suknjič. In kakor je bilo videti, se mu je mudilo: zalita lica so bila na dveh krajih obrezana z britvijo. Toda v vsej njegovi zunanosti je bilo čuti nekakšno gizdalinsko zlikanost, ki je poprej ni poznal.

Grigorij si ga je kritično ogledal od nog do glave in pomislil: "Poglej, kako se ti je natičkal! Ne mara se pred generala prikazati kot strašilo!..."

Kakor da je Kopilov uganil tek njegovih misli, je dejal:

— Nerodno je iti razdrahan. Tudi tebi svetujem, da se spraviš v red.

— Tudi tako se bo drl! — je zagodel Grigorij in se pretegnil. Praviš torej, da je ukazano priti ob šestih? Kaj so nama začeli že ukazovati?

Kopilov se je posmejal in skomizgnil s pleči.

— Nov čas — nova pesem. Po starešinstvu se morava podrediti. Fichelaurov je general; ne more vendar on k nama.

Christiana Lodge ... and Cottages

Edwardsburg, Michigan

The Lodge has 30 rooms with connecting shower and toilet. There are 17 cottages each with private shower and toilet. Central dining room with American-European cooking.

ALL SPORTS: Golf, dancing, tennis and shuffleboard, horseback riding, private beach, boating and fishing, indoor games. Cater to overnight guests.

Located in Christiana Lake in a grove of large trees, 100 acres of private playground on U. S. 112. Write for folder

Christiana Lodge

DOMINIK KRASOVEC, Prop.
Phone: 9126 F 5
P. O. Edwardsburg, Mich.

B. J. RADIO SERVICE

1363 E. 45 St. — HE 3028

SOUND SYSTEM
INDOOR—OUTDOOR

Prvovrstna popravila na vseh vrst radio aparatov
Tubes, Radios, Rec. Players
Vse delo jamčeno

SEDAJ JE ČAS DA DASTE

NOVO STREHO!

Ako rabi popravila, se obrnite do nas. Napravimo nove žlebove. Vedno prvovrstno delo.

Frank Kure
16021 Waterloo Rd.

Zakrajsek Funeral Home, Inc.
6016 ST. CLAIR AVENUE
Tel: ENdicott 3113

— Je že tako. Kamor smo šli, tjakaj smo prišli, — je dejal Grigorij in se odšel k vodnjaku umivat.

Gospodinja je urno planila v hišo, prinesla čisto vezeno briščo in jo s poklonom dala Grigoriju. Ta si je srdito s koncem otirače odrgnil opečnatordeči, od mrzle vode čvrsti obraz in rekel Kopilovu, ki je pristopil:

— Je že res, ampak gospodje generali bi morali na nekaj pomisliti: ljudstvo se je po revoluciji spremenilo, se, reci, nekako prerodilo! Oni pa še zmeraj merijo s starim vatlom. Ampak vatel, to si le zapomni, se prelomi... Teško se obračajo. Kolomaza bi jim moral nakapljati v možgane, da bi jim ne škripalo!

— Na kaj pa meriš? — je raztreseno pobaral Kopilov in si odpihnil z rokava smet, ki se je prikačila.

— Na kaj neki, na to, da gre pri njih vse po starem. Vidiš, jaz imam častniško stopnjo z nemške vojne. S krvjo sem si jo pridobil! Ampak kadar ti pridem v častniško družbo, mi je, kakor če bi iz hiše stopil na mraz v samih spodnjih hlačah. Tako mrzlo veje od njih vame,

da me po vsem hrbtu spreletava srh! — Grigorij je divje zavrtel oči in dvignil glas, ne da bi se zavedel.

Kopilov se je nejevoljno ozrl naokrog in zašepetal:

— Ne tako na glas, sli poslušajo.

— Zakaj je tako, se sprašuješ? — je nadaljeval Grigorij in pridušil glas. — I, zato vendar, ker sem med njimi bela vrana. Oni imajo roke, jaz pa — od starih žuljev — šapo! Oni z nogami brkajo, jaz pa se, kakor se obrnem — precej spotaknem. Od njih diši po milu za obraz in po raznih ženskih lepotilih, od mene pa po konjski močini in potu. Oni so vsi učeni, jaz sem pa komaj skoz cerkveno šolo zlezal. Tuj sem jim od pete do temena. Vidiš, zavoljo vsega tega! In kadar odidem od njih, se mi zmeraj dozdeva, kakor da mi je na obraz pajčevina legla — vzdiguje se mi in strašno zoproni mi je, po vsej sili bi se rad otrebil. — Grigorij je vrgel briščo na oklep vodnjaka in si s končkom kočenega glavnika počesal lase. Na zamolklem obrazu se mu je ostro belilo čelo, ki se ga ni prijala zagorelost. — Ne marajo tega razu-

meti, da je šlo vse staro ribam gost! — je že tiše dejal Grigorij. — Mislijo, da smo mi narejeni iz drugačnega testa, da je neuk človek, ki pride iz preproščine, podoben živali. Mislijo, da v vojaških zadevah jaz ali kak tak kakor jaz manj razumemo mimo njih. Kdo pa je pri rdečih poveljnik? Ali je Budjonnij častnik? Narednik stare vojske, pa ali ni generalom generalnega štaba pomet solil? Ali niso pred njim cepetali častniški polki? Guseljščikov je med kosaškimi generali najbolj bojevit, imeniten general, pa ali ni ono zimo v samih spodnjicah odpeketal iz Hoprskega ustja? Pa veš, kdo ga je ugnal v kozji rog? Nekšen moskovski ključavničarček — poveljnik rdečega polka. Ujetniki so potem pravili o njem. To je treba vedeti! Pa mi, neizobraženi častniki, ali smo slabo vodili kozake v upor? Ali so nam kaj prida pomagali generali?

ODRASLA SLOVENSKA DRUŽINA
3 osebe želi dobiti v najem stanovanje s 4 sobami. Mirna, stanovitna družina. Kdor ima za oddati, naj blagovoli sporoči naslov v urad "Enakopravnosti" 6231 St. Clair Ave., HE 5311.

AKO NAMERAVATE
PRODATI VAŠO HIŠO
za eno ali dve družini, pokličite nas.
IVanhoe 7646
Realtor

"TOČNA POSLUGA—ZANESLJIVA ZAVAROVALNINA" PROTI OGNJU IN DRUGIM NEZGODAM

Če se da zavarovati—vam lahko postrežemo

V URADU F. V. OPASKAR

THE UNION INSURANCE AGENCY

poleg North American banke tel.: MA 3786

3496 E. 93 STREET

JOS. ŽELE IN SINOVI

POGREBNI ZAVOD

6502 ST. CLAIR AVE. ENdicott 0583
Avtomobili in bolniški voz redno in ob vsaki uri na razpolago.
Mi smo vedno pripravljeni z najboljšo postrežbo.

COLLINWOODSKI URAD:
452 EAST 152nd STREET Tel.: IVanhoe 3118

1886

1948

V BLAG SPOMIN

PRVE OBLETNICE SMRTI DRAGEGA SOPROGA IN SKRBNEGA OČETA

Frank Suhadolnik

KI JE PREMINUL DNE 7. JUNIJA 1948.

Eno leto že Te zemlja krije, odkar si ločil se od nas, Tam Ti lepše sonce sije, kjer je pravi dom za nas.

Zdaj bivaš vrh višave jasne, kjer ni mraku, kjer ni noči, kjer sonce sreče več ne ugasne, kjer vse se večno veseli.

Žaljujoči ostali:
JENNIE SUHADOLNIK, soproga;
JENNIE JR., poroč. POWALL, ELEANORE, hčeri;
ANTHONY, sin.
VNUKI in VNUKINJE

Cleveland, Ohio, 8. junija 1949.

Če vam 'Enakopravnost' uga-ja, naročite jo za poskušnjo vašemu prijatelju in znancu. Če imate kaka priporočila za izboljšavo čit-va, sporočite ga in skušalo se ga bo upoštevati.

ENAKOPRAVNOST
6231 St. Clair Ave.
Cleveland 3, Ohio

Put EXTRA
OPPORTUNITY
in Your Future

Buy an EXTRA
U. S. Savings Bond
DURING AMERICA'S
Opportunity Drive
Be a Modern Forty-Niner!

An extra Savings Bond now means extra opportunity in your future. You get four dollars at maturity for every three invested now. And there's no risk to you whatever because your Savings Bond will be fully replaced by the U. S. Treasury if lost, stolen or destroyed.

Buy your extra U. S. Savings Bond at your nearest bank or post office.

ENAKOPRAVNOST